

policajné odvolanie.

K čísl.17151/38 priest.

Prilohy: 18.

V ä z b a.

II. stupňový rozsudok.

Policajné riaditeľstvo v Bratislave ako policajný trestný súd prvej stolice uznalo obvinených: Jána Klempu, Jána Tvarožka, Rudolfa Mikulka, Jána Matejoviča a Martina Uherčika rozsudkom zo dňa 1. decembra 1938 číslo 17151/1938 priest. vinnými priestupkom podľa čl. 3. zákona číslo 125/1927 ktorý spáchali tým, že dňa 30. XI. 1938 v Bratislave maľovali na výkladných skriňách protizidovské heslá a odsúdil ich preto na základe cit. zák. ust. s použitím §§ 21, 22, 23, 29 a 30 zák. Č. XL. 1879 k trestu 3 denného uzamknutia, na vlastné trovy.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal obžalovaný.

Krajinský úrad na základe tohoto odvolania ako policajný trestný súd druhej inštancie po preskúmaní tento rozsudok v neapelovanej čiastke nezmenene ponechal v platnosti, v apelovanej čiastke ale tenže so zamietnutím odvolania podľa §-u 200. pol. tr. poriadku potvrdzuje na základe jeho odôvodnenia.

K zníženiu vymeraného trestu neshľadal krajinský úrad dôvodov, lebo sa jednalo o samovoľnú akciu jednotlivcov, ktorá musí byť považovaná za porušenie verejného kľudu a poriadku a preto trestaná.

Proti tomuto rozsudku niet ďalšieho opravného prostriedku.

O tom sa policajné riaditeľstvo v Bratislave s navrátením celého priestupkového spisu a s pripojením 6 intimátov rozsudku upovedomuje s tým, aby ďalšie bolo zariadené, menovite rozsudok strane doručený a vykonaný.

Za krajinského prezidenta:
(nečitateľný podpis)

Policajnému riaditeľstvu v Bratislave.

SNA, fond Policajné riaditeľstvo v Bratislave, kartón 145, Mat.21/50.

Dokument 93

Prípis Prezídia policajného riaditeľstva v Bratislave Prezidiu ministerstva vnútra z 3. I. 1939, v ktorom sa vyjadrujú k sťažnosti Novosionistickej organizácie, pobočky v Brne na konanie Hlinkovej gardy v Bratislave pri odchode transportu židovských emigrantov do Palestíny 22. a 23. 11. 1939.

Koncept.¹⁰

23.351/38 prez.

3. januára 1939.

Sťažnosť novo-sionistickej organizácie
v Brne na postup členov H. G. v Bratislave
dňa 22. novembra 1938 - šetrenie.

Dôverné!

Prezídium ministerstva vnútra Slovenskej krajiny
v Bratislave.

K horeuvedeného výnosu zo dňa 24. decembra 1938¹¹ hlásim, že v noci zo dňa 22. na 23. novembra 1938 pricestovalo autobusmi 500 židov emigrantov z Moravy do bratislavského prístavu. Pasovú kontrolu prevádzala policajná pasová kontrola, za dozoru policajného koncipistu Ján Krajmera, referenta cudzineckého oddelenia policajného riaditeľstva v Bratislave. Colnú prehliadku prevádzaly príslušné colné orgány za pomoci členov H. G.

V predmetnej veci vypočutý bol hore menovaný policajný koncipista Krajmer, ktorý udal, že bol svedkom, ako židovskí emigranti idúci do Palestíny nesú so sebou cennosti, na ktoré nemali príslušné povolenie. Temer každý emigrant mal niekoľko zlatých hodínok, tabatierky a šperky. Najmä tabatierky boli nadmiernej ceny – až 5.000.- Kčs, ktoré k tomuto účelu boli zvlášť vyhotovené zo zlata. Taktiež bol svedkom toho, keď colné orgány našli zašité libry v kabátoch. Tieto cennosti boli zadržané a neskoršie vrátené príslušníkom rodín emigrantov, bývajúcim na území ČSR. Samozrejme, že po tomto colné orgány za pomoci členov H. G. previedly prísnu kontrolu i v batožinách.

Zabavené bolo zlato a peniaze iba v štyroch prípadoch, ktoré chceli emigranti tajne vyviezť. Tieto cennosti boli zabavené a postúpené trestnému oddeleniu generálneho finančného riaditeľstva v Bratislave. Colnú prehliadku prevádzal hlavný tajomník Vilím, colný úrad odb. C v Bratislave.

V predmetnej záležitosti bol tiež vypočutý Ján Klempa¹², člen H.G. bytom v Bratislave, Valy, YMCA, a po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, k veci nasledovne sa vyjadril:

„Pri príchode židovských vystaňovalcov z Brna a vystaňovalcov z Bratislavy bol som prítomný v službe ako člen H. G. dňa 22. a 23. novembra

¹⁰ Dokument ako koncept nemá hlavičku Prezídia policajného riaditeľstva v Bratislave.

¹¹ V liste Prezídia ministerstva vnútra Policajnému riaditeľstvu v Bratislave z 24. 12. 1938 č. 1612/1938 prez. je nariadenie, aby o celej akcii podali správu. „Vybavenie je súrme vzhľadom na to, že má byť podaná zpráva ministerstvu zahraničných vecí na požiadanie jeho zo dňa 1. XII. 1938 č. 166.776/V.3/38.“ SNA, fond Policajné riaditeľstvo v Bratislave, kartón 145, Mat 21/50.

¹² Pozri dok. 91, 92, 97.

1938 a to u osobného nástupišťa na Dunaji, kde som bol tiež prítomný pri osobných prehliadkach.

Pokiaľ ide o odohnanie z haly colnej revízie p. predsedu Flescha, stalo sa tak preto, keďže nám nebolo známe, kto dotyčný pán bol. Pokiaľ ide o odobratie peňazí a cenností vystaňovalcom, postupoval som dľa informácie colnej stráže, keďže ako členovia H. G. boli sme upozornení, že vystaňovalci s vystaňovaleckým červeným pasom nemajú práva vyviezť nijaký peňažitý obnos a preto u týchto boli zabavované peniaze všetky. U osôb, ktoré mali riadne pasy bolo im ponechaných Kčs. 300.-

Zlato a šperky odobierali sme menovaným z toho dôvodu, keďže bolo jasné, že menovaní chcú tieto cennosti vyviezť, lebo na pr. u jedného z vystaňovalcov bolo nájdené pri prehliadke až 8 kusov zlatých hodínok. Taktiež boli nájdené peniaze v Ľ, ktoré mali zašité v kabátoch.

Pokiaľ ide o zabavenie peňazí predsedovi Fleschovi Kč. 30.400.- a Ľ 744 sa tak stalo preto, nakoľko bolo tu dôvodné podozrenie, že tieto peniaze neslúžia k účelu spojenému s vystaňovaním osôb židovskej národnosti, nakoľko pri rozhovore s kapitánom lodi som sa dozvedel, že cestovné pre loď ta a späť je už vyrovnané a Ľ 744, mali byť použité na zapltenie cesty, ktorá sa mala konať už na mori a na celkom inej lodi.

Vývoznú povolenie Národnej banky bolo odobraté za účelom preskúmania, na ktoré som im vydal písomné potvrdenie, ako aj na všetky zabavené obnosy, či už súkromné, alebo na peniaze spoločné. Tajomníkovi Goldsteinovi boli zabavené peniaze preto, že neboli jeho vlastníctvom. Goldstein obnos 13.000.- Kčs dostal do úschovy od vystaňovalco pred ich osobnou prehliadkou, keďže videli, že osobná prehliadka je prevádzaná s veľkou prísnoťou. Keďže menovaný mal stály prístup na loď a voľne pohyboval sa medzi vystaňovalcami, bolo tu opäť dôvodné podozrenie, že menovaný tieto peniaze buď ponechá na lodi, alebo ich na patričné miesto neodovzdá.

Čo sa týka prehliadky chlebov a lekárníčky, bolo postupované šetrne, ale dôkladne.

Zabavené veci zlato a iné cennosti nachádzajú sa na príslušnom oddelení generálneho finančného riaditeľstva v Bratislave.

Pokiaľ sa týka bodu sťažnosti hrubého chovania proti p. policajnému radcovi Dr. Vachovi prehlasujem, že ja ani ostatní členovia H. G. nemali sme vedomosti o tom, že sú tu v zastúpení policajného riaditeľstva v Brne, keďže menovaný sa stále stýkal s vedúcimi výpravy, nám sa nepredstavil a všetci mali sme za to, že patrí do výpravy.“

Policajný riaditeľ: v. z.¹³

¹³ Na ľavej strane je poznámka. Po exp. : Ulož. Mazař č. 22.579/38 prez. Odp. Bur.

SNA, fond Policajné riaditeľstvo v Bratislave, kartón 145, Mat 21/50.

Dokument 94

Žiadosť Okresného úradu v Trenčíne Prezidiu krajinského úradu z 31. 1. 1938, aby mohli vydať vyhlášku, na základe ktorej by Židia nesmeli vyvesovať portrét Andreja Hlinku.

Okresný úrad v Trenčíne

Trenčín 31. I. 1939

Predmet: Zákaz vyvesovania, upotrebenia
Obrazu A. Hlinku v žid. obchodoch.

Prezídium krajinského úradu v Bratislave.

V posledných dňoch stavajú sa prípady, že žid. obchodníci vo svojich obchodných miestnostiach upotrebujú Hlinkov obraz, čo vzbudzuje vzhľadom na dnešné pomery medzi kresť. obyvateľstvom pohoršenie a je obava, že môže dôjsť na niektorých miestach k porušeniu verejného kľudu a poriadku.

Okresný úrad z uvedeného dôvodu žiada o súhlas k vydaniu pripojenej vyhlášky¹⁴.

(nečitateľný podpis)
okresný náčelník¹⁵

SNA, fond Krajinský úrad – Prezídium, kartón 302, 235/39.

Dokument 95

List Prezídia krajinského úradu Krajinskému veliteľstvu četnictva v Bratislave a Hlavnému veliteľstvu Hlinkovej gardy zo 16. 2. 1939, v ktorom navrhujú, aby HV HG vydalo podriadeným útvarom HG nariadenie, že nesmú protizákonne postupovať proti Židom.

Prezídium Krajinského úradu v Bratislave.

Číslo 11000 prez./1939

Došlo dňa 8. II. 1939

Od okresného úradu,

V Novom Meste n/Váhom.

¹⁴ Tento dokument sa nezachoval.

¹⁵ Krajinský úrad dal k tomu povolenie „že Židia by sa ešte aj teraz pokúšali vyvesovať obraz A. Hlinku“. Tamtiež.